

Tjänsteutlåtande
Utbildningsförvaltningen

Till: Utbildningsnämnd

Datum: 2025-02-20
Diarienummer: UBN 2024/0427

Remissvar angående betänkande - Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

Sammanfattning

Österåkers kommun har den 5 december 2024 inbjudits att lämna synpunkter angående betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)*. Utbildningsämnen svarar på remisser inom sitt ansvarsområde enligt reglemente antaget i Kommunfullmäktige 2022-11-21, dnr KS 2022/063. Svaret ska ha inkommit till Utbildningsdepartementet senast den 19 mars 2025.

Beslutsförslag

Utbildningsnämnden beslutar

Remissvar över betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)* daterat 2025 02 20, bilaga 1, antas som remissvar enligt regeringens remiss U2024/02723 daterad 2024 12 05.

Ärendet

Österåkers kommun har den 5 december 2024 inbjudits att lämna synpunkter angående betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)*. Svaret ska ha inkommit till Utbildningsdepartementet senast den 19 mars 2025.

Regeringen beslutade den 6 juli 2023 att uppdra åt en särskild utredare att föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna i syfte att höja utbildningarnas kvalitet och yrkenas status och attraktivitet. Utredningen antog namnet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning*. Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag om

- hur antagningskraven till lärar- och förskollärarytbildningarna kan höjas
- hur ämneslärarytbildningen kan stärkas, exempelvis genom ökade samarbeten, och hur vissa ämnen kan koncentreras till färre lärosäten i syfte att höja kvaliteten

- hur utbildningsinnehållet kan reformeras med ökat fokus på ämneskunskap, kognitionsvetenskap och praktisk metodik.

Utredningen föreslår att författningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2027. En förutsättning är att regeringen fattar beslut senast vid årsskiftet 2025/26. Om det inte är möjligt kan ikraftträdandet behöva skjutas upp. Ändringarna i tillträdesbestämmelserna föreslås gälla utbildning som startar efter den 15 augusti 2027. När det gäller de nya tillträdesbestämmelserna behöver elever i gymnasieskolan ha möjlighet att uppnå de skärpta behörighetskraven i svenska

Förvaltningens slutsatser

I betänkandet konstateras att det är vanligt att studenter på lärar- och förskollärarytbildningarna brister i förkunskaper och att många av dem inte fullföljer den utbildning de har påbörjat. Allra tydligast gäller bristerna i förkunskaper det svenska språket. Goda kunskaper i svenska är en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig högskoleutbildning generellt, och för lärar- och förskollärarytstudenter är det dessutom särskilt viktigt att ha goda kunskaper under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Svenska språket är lärarens och förskollärarens viktigaste verktyg. Den vanligaste orsaken till att många lärar- och förskollärarytstudenter inte fullföljer sina studier är enligt lärosätena att de inte klarar kraven för att få gå vidare i utbildningen. Utredningen har bedömt att lägst betyg E inte är ett tillräckligt krav i svenska för lärarstudenter. Utredningen föreslår med anledning av studenternas bristande förkunskaper att det utöver nuvarande krav för särskild behörighet också ska ställas krav på lägst betyg C i Svenska 3 eller Svenska som andraspråk 3 för tillträde till grundlärarytutbildning med inriktning mot F-3 och 4-6 samt till ämneslärarytutbildning. För förskollärarytutbildningen föreslår utredningen betyg D i dessa kurser, trots att betygskriterier saknas. Förvaltningen anser, till skillnad mot förslaget, att utöver de nuvarande kraven för särskild behörighet, även ska ställas krav på lägst betyg C i Svenska 3 eller Svenska som andraspråk 3 för tillträde även till förskollärarytutbildningen. Detta eftersom det i dagsläget saknas betygskriterier för betyg D.

I betänkandet problematiseras att barn- och elevunderlaget minskar kraftigt framöver, vilket talar för ett fortsatt minskat behov av lärare och förskollärare, och därmed en minskad brist framöver. Samtidigt blir antalet examinerade från utbildningarna färre, vilket påverkar tillgången på lärare och förskollärare även det minskade antalet studenter. Detta innebär att lärosätena kommer att behöva samverka mer, så att lärarutbildning för olika skolformer, årskurser och ämnen kan ges i hela landet. Förvaltningen instämmer i utredningens förslag, att för att förtydliga lärosätenas gemensamma ansvar för ett fortsatt varierat utbud av lärar- och förskollärarytutbildningar, får lärosätena ett uppdrag i regleringsbrev att gemensamt planera utbud och dimensionering.

Utredningen föreslår ett reformerat utbildningsinnehåll med ökat fokus på ämneskunskap, kognitionsvetenskap och praktisk metodik. Förvaltningen instämmer i att studenter bör ges möjlighet att fördjupa sig i sitt ämnesområde

både teoretiskt och praktiskt. Detta kan uppnås genom att utbildningarna erbjuder mer ämnesinriktade kurser som betonar vetenskaplig grund, aktuell forskning och ämnesdidaktik.

Bilagor

1. Remiss angående - Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81).
2. Remissvar över betänkande - Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81) daterat 2025 02 20.

Eva Wetterstrand
utbildningsdirektör

Skickas till

Akt